

Godsieiere eller andre private Mænd, som kunde forlange samme Undtagelse for et eller andet Anlæg, saa var virkelig dette Beviis ikke andet end en Anvendelse af det gamle lovgivne Kunststykke om en aftagende Dynge, hvor man bestandig tager et Korn bort ad Gangen, og spørger: er det endnu en Dynge. Det er naturligtvis i alle sige Forhold ikke let muligt nøiagtigen at betegne det Punkt, hvor Grændsemærket er; men det er dog ganske vist, at der paa den ene Side kan ligge Forhold, som utvivlsomt kunne komme i Betragtning i den omspurgte Henseende, og at andre paa den anden Side ikke kunde komme i Betragtning. Her troer jeg nu, at de Anlæg, som der er Tale om, udentvivl ligge paa den Side, at vi bør indrømme en Undtagelse fra Toldloven.

Finantsministeren: Det er meget kjendeligt, at den ærede sidste Taler — for hvis Mening jeg iøvrigt har en saa overordentlig Agtelse, naar der er Tale om juridiske Gjenstande, befinder sig paa et for ham noget fremmed Obeet, naar der er Tale om saadanne statsoeconomiske Gjenstande, som de foreliggende. Jeg maa meget betvivle, at den ærede Taler skal kunne paavise mig en eneste berømt Statsoeconom, som vil give ham Ret i, at Staten ikke med fuldkommen Ret skulde kunne anvende sin almindelige Toldbestatningsret ogsaa paa Communer. Med Hensyn til, hvad der er anført om den Begunstigelse, der er tilstaaet det omhandlede Jernbaneanlæg, skal jeg ikke tage det videre i Forsvar; men jeg maa dog bemærke, deels at Begunstigelsen ikke er tilstaaet en enkelt Entrepreneur, deels at den grundede sig paa et tidligere almindeligt kongeligt Tilfagn, givet, saavidt jeg erindrer, i Aaret 1845 i en Slags Anordnings Form. Det af den ærede Taler omtalte bekjendte Exempel om den aftagende Dynge, passer ikke her. Medens der nemlig er en meget lille Forskjel imellem det Tilfælde, at en Commune anlægger en Vandledning, og det, at en privat Mand gjør det samme, troer jeg derimod, at der er en himmelviid Forskjel paa den almindelige Fordeel, som frembyder sig ved, at en vis Commune, om det saa end er Hovedstaden, anlægger en Vandledning, og den, der er forbunden med Anlæg af en Jernbane i saa

vidt et Omfang. Iøvrigt har jeg aldrig biliget den omtalte, med Hensyn til Jernbanen, tilstaaede Begunstigelse. Det var imidlertid Noget, man dengang ansaae for ønskeligt, for at bringe Sagen i Gang; men jeg gjentager, jeg finder det ikke rigtigt. Der er af en anden æret Rigsdagsmand gjort opmærksom paa, at der ved det forelagte Lovforslag ikke fra Statens Side er Spørgsmaal om noget Offer, men kun om en indirecte Begunstigelse. Det er imidlertid netop det, som forekommer mig betænkeligt, at man gaaer saa glat ind paa ethvert enkelt Tilfælde, fordi der ikke er Spørgsmaal om en bestemt formuleret Sum. Jeg vilde foretrække en directe Understøttelse fra Statskassen; thi saa kender man strax det Beløb, hvorom der kan være Tale, men det er ikke Tilfældet her. Jeg betvivler iøvrigt meget, at den ærede Rigsdagsmand har Ret, naar han antager, at Foretagender af den omtalte Bestaenighed skulde strande, fordi Toldfriheden ikke bevilges; thi saa betydelig kan Tolden vist ikke være af disse Gjenstande. (Rée: 16000 Rbd.; maa jeg bede om Ordet.) Den ærede Rigsdagsmand nævnte et Tal; jeg husker ikke, om det var det samme, som han nævnte første Gang, men feiler jeg ikke, saa sagde han tillige dengang, at Communen ikke var istand til selv at sige noget Bestemt i den omhandlede Henseende.

J. G. Larsen: Den høitærede Finantsminister har misforstaaet mig, naar han antog, at jeg overhovedet har villet nægte Staten Ret til at beskaffe Communerne eller Forbrugsgjenstande for Communerne; det er aldrig faldet mig ind; men jeg har kun antaget, at der af almindelige Grunde eller ifølge almindelige vigtige Grundsætninger for Beskatning ikke var Anledning til at tage Told af de Gjenstande, der benyttes til saadanne Anlæg i Communerne som de omhandlede.

Formanden: Rigsdagsmanden for Præsto Amts 4de Valgkreds har Ordet.

J. Petersen: Jeg frasalder Ordet.

Wilfens: Jeg troer, at det er med stor Uret, at den foregaaende ærede Taler har fremstillet det foreliggende Spørgsmaal, som om der var Tale om en Entreprise fra vedkommende Communes Side, saaledes at